

Таким чином, проведено дослідження нормативно-правової бази сфери регулювання обліку та відображення кредитних операцій банків України структуровано, коротко охарактеризували основні нормативні акти регулювання. Системно представлено чотири рівні управління: міжнародний, державний та внутрішній (локальний), згідно яких розробляється внутрішнє інформаційно-нормативне забезпечення банку. Проте для більш ефективної організації обліку необхідно здійснити гармонізацію українського законодавства відповідно до вимог МСФЗ, а отже комерційні банки за допомогою такої системи аналітичних показників зможуть проводити постійний моніторинг змін в економічній системі та своєчасно реагувати за допомогою внесення відповідних коректив у разі її незадовільного розвитку подій.

Список використаних джерел:

1. Міщенко, В. І., Слав'янська Н. Г. Банківські операції. КИЇВ : Знання, 2006. – 796 с.
2. Андренко О. А., Мордовцев О. С. Механізм формування облікової політики банків Комунальне господарство міст : наук.-техн. зб. Харків. нац. акад. міськ. госп-ва Серія «Економічні науки». 2017. Вип. 138. С. 57-62.
3. МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_029 (дата звернення: 20.08.2019).
4. МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_051 (дата звернення: 20.08.2019).
5. МСФЗ 9 «Фінансові інструменти». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_016 (дата звернення: 20.08.2019).
6. Варцаба В.І., Машіко К.С. Облік у банках (у таблицях і схемах) : Навч. посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2016. 184 с.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБЛИВОСТЕЙ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ТА УКРАЇНІ

Мошковська О. А., проф. кафедри обліку та оподаткування, Алієва А. В., студентка, Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна

У ХХІ столітті всі країни світу постійно розвиваються. Саме тому, зважаючи на різний рівень економічного розвитку та історію держав, вони різняться між собою моделями організації бухгалтерського обліку.

Загалом існує чотири організаційні моделі обліку: британо-американська, південно-американська, континентальна та інтернаціональна.

Британо-американська модель обліку притаманна наступним країнам: США, Великобританії, Нідерландам, Австралії, Гонконгу, Ізраїлю, Ірландії, Ісландії, Індії, Канаді, Кіпру, Мексиці, Центральній Америці та іншим.

Основні принципи вищезазначеної моделі були сформовані у Великобританії, США та Нідерландах, тому було б точніше назвати цю модель британо-американо-голландською. Основна ідея моделі – орієнтація обліку на

інформаційні запити інвесторів і кредиторів. Це обумовлено промисловими революціями в США і Великобританії.

Яскравим прикладом країни із вищезгаданою моделлю обліку є Великобританія. Промислові революції у Великобританії та США згодом призвели до того, що власники компаній та інвестори віддалилися від оперативного управління, передавши його менеджерам. У цій ситуації фінансово-облікова інформація стала важливим джерелом даних про стан компанії. Управлінський персонал зобов'язаний надавати своїм акціонерам звіти для контролю за ефективністю використання ресурсів. Саме ця обставина визначила спрямованість фінансової звітності на інформаційні потреби інвесторів і кредиторів. Така орієнтація фінансового обліку властива США і Великобританії протягом багатьох років. Більш того, в цих країнах були створені ринки і біржі цінних паперів, де більшість компаній знаходила додаткові джерела фінансових ресурсів [2, 23 с.].

У зв'язку з обмеженням втручання держави, стандарти бухгалтерського обліку у Великобританії та інших країнах вищезгаданої моделі (США, Канаді, Австралії, Ірландії та Новій Зеландії) сформовані без урядових організацій, є незалежними і мають директивний характер. Правове регулювання застосовується тільки у особливих випадках [1].

Ще однією особливістю облікової системи Великобританії, США та Канади є відсутність загальноприйнятих національних планів рахунків, на відміну від країн Східної Європи, у тому числі й України.

Існує ще кілька ознак бухгалтерської справи Великобританії, які відсутні в інших країнах Європейського Союзу: незалежне і впливове становище спеціалістів-бухгалтерів; традиції всебічного юридичного обґрунтування виставлених вимог і бухгалтерських методів, якими займаються недержавні організації; тісні зв'язки з міжнародними бухгалтерськими фірмами США за рахунок використання єдиної мови.

Органом, призначеним для відстоювання інтересів бухгалтерського обліку у Великобританії, є Консультативний комітет бухгалтерських рад. До нього входять шість британських професійних бухгалтерських організацій, що мають статус юридичної особи: Інститут присяжних бухгалтерів Шотландії (наступник Единбурзького інституту, заснованого у 1853 р.); Інститут присяжних бухгалтерів Англії та Уельсу (заснований у 1880 р.); Інститут дипломованих бухгалтерів Ірландії (заснований у 1888 р.); Асоціація дипломованих бухгалтерів (заснована у 1904 р. як Лондонське товариство бухгалтерів); Інститут бухгалтерів-менеджерів; Інститут державних фінансів і бухгалтерської справи.

Вищезазначені інститути – незалежні, але на практиці їх діяльність схожа. Майже всі їх випускники отримують підготовку для роботи в державному секторі, проте після отримання кваліфікації в цій сфері залишаються близько 50%.

Асоціація дипломованих бухгалтерів (заснована у 1904 р. як Лондонське товариство бухгалтерів) дає змогу студентам проходити підготовку як для роботи в державному секторі, так і в комерційних організаціях.

За Законом «Про діяльність компаній», представники всіх вищезазначених структур можуть призначатися як аудитори у компанії з обмеженою відповідальністю.

Інститут бухгалтерів-менеджерів забезпечує підготовку спеціалістів для комерційних структур (більша частина його випускників залишається працювати в цьому інституті).

Інститут державних фінансів і бухгалтерської справи (складова державного сектору) є також не менш впливовою організацією, що входить до Консультативного комітету бухгалтерських рад.

У Комітеті по бухгалтерських стандартах окремими професійними організаціями розроблено ряд стандартів щодо різних об'єктів бухгалтерського (фінансового) обліку (під власну відповідальність). При цьому вимогою Комітету до аудиторів було обов'язкове звітування про дотримання компаніями вищезазначених стандартів.

Хоч директиви Європейського Союзу повпливали на зміст і зовнішній вигляд бухгалтерської (фінансової) документації Великобританії, проте бухгалтерська практика цієї країни все ж залишається однією з найконсервативніших у Європі [2, 231 – 235 с.].

Саме з метою модернізації, у журналах провідних професійних інститутів цієї країни періодично з'являються статті про тенденції розвитку бухгалтерського обліку в ХХІ ст. На їх шпальтах піднімаються питання про те, чи збереже Великобританія національні стандарти, чи, можливо, вони будуть витіснені міжнародними. Крім того, в статтях у вищезазначених журналах наголошують на необхідності Великобританії відіграти важливу роль у процесі становлення сучасного бухгалтерського (фінансового) обліку.

Для України характерна континентальна модель бухгалтерського обліку. Крім того, на бухгалтерський (фінансовий) облік нашої держави значно вплинули Німеччина та Франція. Також дану модель використовують наступні провідні держави: Японія, Австрія, Іспанія, Франція, Італія, Німеччина, Швейцарія, Росія та інші.

Основними особливостями моделі, характерної для України, є: орієнтація обліку і звітності на державні інтереси та діючу систему оподаткування; консервативність; тісні зв'язки з банками (основним джерелом капіталу компаній); детальна юридична регламентація фінансової та податкової звітності.

Фінансовий облік в Україні є підсистемою бухгалтерського обліку, тому він, не будучи ізольованим від інших облікових систем держави, відображає всі здійснені господарські операції, визначає фінансові результати діяльності підприємств, відображає господарські процеси (бізнес-процеси), рух матеріальних та нематеріальних цінностей.

Закон «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» – фундамент системи регулювання бухгалтерського обліку на рівні держави та суб'єктів господарювання. Ним установлені єдині правові та методологічні засади ведення бухгалтерського (фінансового) обліку й складання фінансової звітності в Україні, що використовуються у подальшому органами державного

управління при розробці підзаконних актів. Регулювання питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється центральним органом виконавчої влади (Міністерством фінансів України), що забезпечує формування державної фінансової політики. Сьогодні в Україні склалася багаторівнева система регулювання обліку та звітності, на формування якої значно вплинули економічні перетворення в країні, зміни умов господарювання і впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності.

Перший рівень регулювання бухгалтерського обліку (законодавчий) – визначає сутність бухгалтерського обліку, його завдання, основні поняття, порядок регулювання, організації та ведення і подання фінансової звітності.

Другий рівень містить Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, Плани рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції щодо їх застосування. Документи цього рівня визначають загальні принципи і правила ведення бухгалтерського обліку та формування повної, достовірної і неупередженої інформації про фінансово-майновий стан підприємств у бухгалтерській звітності.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку – нормативно-правовий акт, затверджений Міністерством фінансів України, що визначає принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам.

Третій рівень регулювання бухгалтерського (фінансового) обліку здійснюється за допомогою документів, які розробляються міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади у межах своєї компетенції відповідно до галузевих особливостей на базі національних П(С)БО.

Четвертий рівень передбачає використання документації, що формується безпосередньо на підприємстві. Для забезпечення ведення бухгалтерського (фінансового) обліку підприємство самостійно обирає форми його організації.

Наразі в Україні активно здійснюється модернізація системи бухгалтерського (фінансового) обліку в державному секторі сприятиме удосконаленню: управління державними фінансами; системи стратегічного бюджетного планування на середньостроковий та довгостроковий періоди; порядку складання і виконання бюджету; системи контролю за процесом виконання бюджету; інформаційно-аналітичної системи управління державними фінансами [3].

Значну роль у вдосконаленні обліку і фінансової звітності в Україні повинна відіграти Всеукраїнська громадська організація «Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України» (ФПБАУ), метою якої є поєднання зусиль бухгалтерів і аудиторів з метою сприяння реформуванню та розвитку бухгалтерського обліку і аудиту в Україні (на основі Міжнародних стандартів фінансової звітності), удосконаленню податкового законодавства та захисту спільних інтересів членів Федерації [2, 45 с.].

Отже, розвиток системи бухгалтерського (фінансового) обліку визначається впливом декількох важливих факторів: середовища, в якому функціонує бухгалтерський облік; методологічних принципів його організації, теорії і практики; політичних, економічних та соціальних умов країни. З метою

оптимізації принципів бухгалтерського обліку і фінансової звітності у світі постійно розвивається діяльність міжурядових та міжнародних професійних організацій з бухгалтерського обліку та міжнародних профспілкових організацій. Великобританія в найближчому майбутньому повинна осучаснити принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності і відіграти важливу роль в становленні системи бухгалтерського обліку у світі. Україні варто теж, в свою чергу, значно підвищити рівень системи бухгалтерського (фінансового) обліку, що суттєво вплине на загальний економічний розвиток нашої країни, як незалежної держави.

Список використаних джерел:

1. Облік у зарубіжних країнах [Електронний ресурс] / Воронко Р. М. – Режим доступу: <https://westudents.com.ua/glavy/7353-114-harakteristika-svtovih-modeley-buhgalterskogo-oblku.html>
2. Лучко М. Р. Бухгалтерський облік в зарубіжних країнах : навч. посіб. / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько – 2016. – 231-235 с., 23 с., 45 с.
3. Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-p>

СТАНОВЛЕННЯ І НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В США

Мошковська О. А., проф. кафедри обліку та оподаткування, Берлет Т. О., студент, факультету торгівлі та маркетингу, Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна

Системи бухгалтерського обліку різних країн мають суттєві відмінності, обумовлені впливом численних факторів (правове регулювання, фінансова та податкова система тощо). В США використовується британо-американська модель бухгалтерського обліку. Вищезазначена модель орієнтована на інформаційні запити інвесторів і кредиторів, а завдання інформаційного забезпечення потреб держави (податкових органів) винесено за межі фінансового обліку та звітності. У вищезазначеній країні застосовується професійне, а не державне регулювання бухгалтерського обліку[1].

У становленні сучасної системи бухгалтерського обліку в США виокремлюють наступні три періоди.

Перший період охоплював 1930-1938 р.р. Світова криза і «велика депресія» початку 1930-х років викликали в США істотну переоцінку ролі федерального уряду в економічному житті. Банкрутство багатьох тисяч компаній привернуло увагу до проблеми достовірності їх звітності, якості використаних ними методів обліку. Нова економічна політика полягала в жорсткому державному регулюванні фінансового ринку. Одними з перших законів, що регулюють фінансові ринки, стали Акт про цінні папери (1933 р.), Акт про біржі (1934 р.), Акт про холдингові компанії в комунальному